

Fekete Anna:
Játszóterek régen és most

Debreceni Egyetem
Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar

„Az ember azért játszik, mert ember, és azért ember, mert játszik.”

(Schiller)

Tartalom

1. A játszóterek megjelenése előtt.....	3
2. A játék köztéren való megjelenése – a játszóterek kialakulása	4
3. A játszóterek típusai	11
4. Debreceni Sziget- Kék játszótér Tematikus park	14
5. Máltai Játszótér	22
Összegzés	30
Felhasznált irodalom:	31

1. A játszóterek megjelenése előtt...

Az emberi élet természetes velejárója a játék. A legősibb források már tartalmazznak képi utalásokat a játszó emberre: az ókori Egyiptomból származó síremlékeken látható labdázó lányfigurák és különböző labdadobás-formák talán a legrégebbi példái ennek. Tárgyi emlékek is megerősítik ezt, a királysírokból gyapottal bélelt labdák kerültek elő, jelezve a játék jelentőségét. E leletek alapján úgy vélik, a labdajátékokat az uralkodó osztály női tagjai esztétikai nevelési és szórakoztató időtöltésére használták. Az ókori népek továbbfejlesztették a labdajátékokat, Kínában harci kiképzés eszközeként szerepelt a lószőrrel tömött labdával űzött labdarúgó játékot. Perzsiában a hadsereg kiképzése során botlabdából kialakult gyorsaság és ügyességfejlesztő labdajátékokat végeztek. Az ókori görög poliszok polgárai a testnevelést magas szintre emelték, ők ismerték fel a leginkább a játék nevelőértékét és azokban rejlő lehetőségeket. Spártában természetesen elsősorban a mozgás katonai elemeire figyeltek, de például az athéni nevelés során nagy jelentőséget tulajdonítottak a játék esztétikai és erkölcsi nevelési jellegére is. Mintegy 50 mozgásos játékmóddal kapcsolatban maradtak fenn források, mint például a szembekötösdí, csigázás, falábon járás, karikahajtás, ugrókötelezés, golyózás, fogócska és különböző labdajátékok. A rómaiak intézményesítették a játékot is: labdaházakat építettek, ahol rendszeresen gyakorolták a labdajátékokat. Ők szervezték meg az „Mars-mezőnek” nevezett ifjúsági rendezvényt, ahol szervezetteren végeztek testgyakorlatokat és labdajátékokat.

A középkorban háttérbe szorultak a játékok, illetve a közösségi élet nyilvánosságából az élet privát részébe szorultak, hiszen nem élvezték az egyház támogatását. Természetesen az egyházon belül sem mindenki értett egyet a játék háttérbe szorításával, hiszen például Aquinói Szent Tamás szerint a játék pozitív tartalmú tevékenység, mert pihentető, testi felüdülést biztosít, örömet, és élvezetet nyújt.

Az európai feudális rendszerben a jobbágyok életében a népi játékok és testgyakorlatok kaptak helyet, melyek főleg az ünnepekhez kötöttek, így a pünkösd, farsang és karácsony ünnepéhez kapcsolódtak a leggyakrabban. Ilyenkor a birkózás, kőhajítás, botvívás, korcsolyázás, lófuttatás, és különböző ütő-, illetve méta-szerű játékok voltak jellemzők. Az egyházi korlátozások ellenére generációról generációra megőrizték ezeket a népi játékokat. És a közösségi térben is hamar visszaszerezték helyüket ezek a tevékenységek, hiszen Angliában már a XIII. században említést tesznek a futball (labdarúgás) elődjéről. Franciaországban a tenisz sajátos formája jelent meg, majd Olaszországban már olyan szakkönyvek jelentek meg, amelyek a labdajátékok technikáját rögzítették. A modernitás korában pedig annak lehetünk

tanúi, hogy az ifjúság intézményes nevelésében is helyet kap a mozgás, megjelenik az iskolai testnevelés megalapozása és a sport mozgalmak széleskörű kibontakozása. Ifjúsági szervezetek jöttek létre, melyek segítették a játék és a sport elterjedését.

2. A játék köztéren való megjelenése – a játszóterek kialakulása

A 18-19. században végbemenő urbanizáció nyomán mind fontosabb lett a gyermekek játszási helyigényének kielégítése, amit a városokban játszóterek kijelölésével, majd építésével lehetett megoldani. Hiszen a nagyvárosokban nem volt lehetősége a gyerekeknek a természetben, a friss levegőn, biztonságos környezetben játszani. Ennek felismerése ellenére a huszadik század századfordulójáig áttörő lépés nem történt játszóterek kialakításában – magánkezdemenyezések és egyesületek erőfeszítései nyomán jelentek meg elszórtan az első városi játszóterek az európai államokban, a források szerint először 1859-ben az angliai Manchesterben.

Neveléstudományi megalapozottsággal Friedrich Fröbel mondta ki először 19. század közepén, hogy Németország minden helységében játszótér kialakítása lenne szükséges. Ennek a megállapításnak nyomán egy lipcsei orvos, Giliem Sreiber kezdett mozgalmat szervezni, hogy a gyermekek egészséges életmódot szolgáló játékaik biztosítva legyenek. Más európai országokban is felismerték ennek jelentőségét és lépéseket tettek ez ügyben.

A városiasodásban élen járó Egyesült Államokban is felmerült az igény az elkerített, biztonságos játszóterület iránt. Ennek nagy jelentősége volt, ugyanis a nagyvárosi gyerekek jó időben az utcákon és a járdán játszottak, ami az ekkoriban megnövekvő városi forgalom miatt nem volt biztonságos a számukra. Ezért létrehoztak úgynevezett „játszó utcákat”, ahol a gyerekek veszélytelen környezetben játszhattak. Az első amerikai játszótér 1887-ben nyílt meg San Francisco-ban, a Golden Gate Parkban. A hintákkal, csúszdákkal, körhintával felszerelt köztéri játszótér népszerűsége ellenére, még igazi kuriózumnak számított.

Az 1860-as években már Magyarországon is felmerült egy tudatos igény arra nézve, hogy a gyerekek egészséges fejlődése szempontjából létrehozzanak olyan szabadtéri, megtervezett tereket, ahol a gyerekek szabadon mozoghatnak, miközben a friss levegőn vannak. Magyarországon a játszótér kialakításában nagy szerepet játszott az óvodai képzés és ennek hatása. A magyar óvodai nevelés programja hazánkban Wargha István (1808-1876), óvóképzés megalapítója nevéhez fűződik. Wargha István hangsúlyozta, hogy a

foglalkozásoknak játékosnak kell lenniük (hintákat, ugróeszközöket, mászásra alkalmas oszlopokat javasolt felállítani), és az a legjobb, ha gyerekek a szabad levegőn játszhatnak.

Az 1891-es óvodai törvény a játék feltételeiről külön gondoskodott, előírta a játékfajtákat, meghatározta az udvari és csoportszobai játékeszközöket. A kisdedkorban a gyerekeket olyan játékokkal kell foglalkoztatni, amelyek őket szórakoztatják, s emellett a test és az értelem fejlődésére szolgálnak. A játékot három csoportra osztották: a mozgást szolgáló, az érzékszerveket fejlesztő és felnőtt munkáját utánzó. A fentieket az 1890. évi XV. törvénycikk végrehajtásban tárgyalták. (I1)

„6. § A kisdédóvodákat és gyermek-menedékházakat a helyi viszonyokhoz képest úgy az egészségügyi, mint a tűzbiztonsági szempontoknak megfelelően kell építeni s az épület a gyermekek létszámához mérten (egy teremre legfeljebb 80 gyermeket és minden gyermekre legalább 0.8 négyszögméternyi tért számítva) elegendő számú tágas, világos, könnyen szellőztethető és kellően felszerelt szobákkal és a szabadban lehetőleg befásított, alkalmas játszótérrel legyen ellátva.”

„8. § A kisdédóvodáknak és lehetőleg az állandó gyermek-menedékházaknak munkaköre: a gyermekeknek fohászszerű imára, értelmes beszédre és énekekre oktatása; koronkint, tekintettel az értelem fejlesztésére is, korukhoz mért testgyakorlattal és játékkal foglalkoztatása; testi és szellemi erejüket meg nem terhelő, de ügyességüket fokozó kézi munkára, valamint rendre, tisztaságra és illedelmes magaviseletre szoktatása.”

Az első játszóteret Magyarországon, Budapesten az Állatkert mellett nyitották meg 1912-ben. Bárczy István a főváros polgármestere támogatta ezt az új kezdeményezést és Magyarországon elsőként 13 köztéri játszótér építésének finanszírozását építette be a város költségvetésébe. Az I. világháború miatt azután ezekből azonban csak három valósult meg. (I2)

Erről így ír a *Vasárnapi újság*: „A karszalagos őr már itt nem a mumusarkangyal szerepében grasszál, hanem inkább ő biztatja, vezeti, tanítja a gyerekpublikumot. [...] sokan nem tudták, hogy a legtöbb játékszer mire való. Egy kis meditálásra serkenthetne tán például az a tapasztalás, hogy az első héten száznál több gyereknek fogalma se volt a közönséges hintáról. A szegények addig egyáltalán nem láttak hintát. A nagyobbak, iskolások közt pedig szintén akadt, aki a csúszókát nem ismerte. [...] Van itt létra, gyűrűhinta, pózna és mászókötel. Odébb magas körhinta, ahol egyszerre öten is röpülhetnek köröskörül. Aztán a kisebbeknek dupla-hinta, kényelmes ülőkével, a legapróbb apróságok passziójára meg ülőkés, biztonságos baby-hinta.”

1. kép Új játszótér az állatkertben csúszdával és körhintával (Forrás: Vasárnapi Ujság, 1912. szeptember 8.)

A mai értelemben vett játszótérek nagyobb számban a világháborús évek elmúltával, az 1920-as évek végén kezdtek el épülni. Ezeken már jelen voltak olyan klasszikus játszótéri eszközök, mint a csúszda, a homokozó, különböző hinták, mászóókák, ivó kutak, sőt sok esetben még öltözőt és zuhanyzót is telepítettek ezekre a terekre.

1928-ban Le Corbuseir svájci építész fogalmazta meg, hogy minden város új lakónegyedében megfelelő játszó és sportterületet kell biztosítani. A régi egészségtelen lakónegyedekben azok fellazításával kell zöldterületet kialakítani, hogy az óvodáskortól a felnőttkorig mindenki tudjon szabad levegőn mozogni és pihenni.

1930-ig elsősorban a svéd és svájci mintára épített játszótér lett népszerű, ezeket követve építettek ilyen tereket Európa szerte. Ezek a játszótérek általában 10 éves korig gondoskodtak játéklehetőségekről, meglehetősen szerény, de éppen ezért nem drágán megépíthető formában: általában ugyanis csak egy hinta és homokozó volt a játszótérek területein.

Carl Theodor Sørensen dán kert- és tájépítész 1931-ben vetette fel egy új, építő jellegű játszótér gondolatát és kialakítását. Elképzelését a játszótér létesítésben forradalminak tekinthetjük, mivel az általa elképzelt tér a gyermekek alkotásvágyát kielégítő, nem megunható játéktevékenységet biztosított. Sok ellenállás miatt csak 1942-ben valósíthatta meg Koppenhágában. Hatására nemcsak Európában, hanem az USA-ban is létesültek hasonló játszótérek.

Európában – és így Magyarországon is – a nagy játszótér fejlesztés a második világháború után, a 60-as években kezdődött a lakótelepek építésével párhuzamosan. Ekkor már a tervezés fázisában is tudatosan gondoltak arra, hogy a játszótéreknek is hagyjanak helyet és jelentős zöldterületeket alakítottak ki a telepek köré.

A „Család és iskola”(I3) folyóirat sokat foglalkozott ezzel a kérdéssel, és a korszakra jellemző módon nagy meglepéssel nyugtázták azt, hogy a modern építészet, illetve városépítés szociális és humánus célkitűzéseire jellemző, hogy kezdettől nagy figyelmet fordított a gyermekek szükségleteire, környezetük jobb megoldására. Ennek legjobb példáját látja a lap a gyerekek játszótéréről való gondoskodásban. Két elemet különösen kiemelnek elemzéseikben. Az egyik az elkülönítés kérdése, hiszen a játszótereket biztonságos környezetben építik a fiatalok számára, hogy ők veszélyektől távol éljenek, nőhessenek fel. De a lap szerint felmerül az az aggály, vajon az ilyen elkülönülés nem jár-e azzal a veszéllyel, hogy a gyermek nem ismeri, nem szokja meg eléggé például az utcai forgalmat. Voltaképpen nem is városépítési, hanem pedagógiai dimenzióba emelik ezzel a kérdésfeltevéssel a játszóterek építésének problémáját. És azt is kiemelik, hogy az elkerített játszóterek használatával a gyerekek elveszítenek valamit: a kalandozások, csatangolások, a felfedezések izgalma, a lap szerint nagyon fontos a fejlődő gyermek szempontjából. A játszóterek építését tehát jól meg kell fontolni. Az sem jó a gyerekek számára, hogy elzárják a való élet akadályaitól: tapasztalatok során kell, hogy megismerje ezeket. Lehetőségeket kell adni a gyermekek számára, hogy megtanulják az új dolgokat. Azonban a játszótér mégis a gyermekek világa, a szabadságuk elszigetel helye. Egy újságíró 1960-ban így fogalmazott a játszóterekkel kapcsolatban (I4):

„Ezekben az években a gyerekvilág tele van csodákkal, a fantázia és a cselekvés, ábrándok és a megismerés csodáival. Játszótereknek nevezett csodálatos szigeteket ellepi ez a különös idegen nép. A játszótér a köröngyeteg mosolya. Örömforrás számukra ez. A játszótér rezervátum, ahol még eredeti pompájában nőnek, tenyésznek a pirosszínű tulipánfák.”

Magyarországon a hatvanas években a legjelentősebb játszótéri berendezéseket a budapesti Fővárosi Kertészeti Vállalat gyártotta tömegtermelésben. Létrehoztak egy úgynevezett *típustervgyűjteményt*, amely tartalmazta a hozzáférhető játékelemeket. Ezek szinte mindegyike, vagy legalábbis igen nagy többsége fémből készült játszótéri berendezés volt. A típustervek közreadása után az egész országban nagyrészt szocialista brigádok, gyakran szabad idejük rovására, önkéntes munkában készítették a fémből készült játszótéri berendezéseket. Ezek a játékelemek még ma is nagy számban találhatók meg az országban.

A Fővárosi Kertészeti Vállalat játszótéri berendezései 1966-tól 1980-ig uralták a játszótérépítéseket, és ez az időszak jelentette, mennyiségi szempontból legalábbis, a magyar játszóterek fénykorát. Az ekkor épült hazai játszótereket összehasonlítva Európa nagy városainak játszótereivel, Magyarország vezető helyet szerzett abban az időben. Utólag úgy

értékeljük, hogy a fémből készült játszótéri berendezések ridegek, balesetveszélyesek voltak és nem minden esetben töltötték be a gyerekek nevelésének, fejlesztésének tudatosan vállalt szerepét, ám azt is meg kell fontolnunk, hogy nem pedagógiaileg képzett, a fejlődéstámogatás területéhez nem értő emberek készítették ezeket a játszótereket, jóllehet kétségtelenül jó szándékkal. Ebből következően a korszakban több komoly baleset, sőt néhány tragédia is történt a fentiek miatt, például nem megfelelően rögzített, vagy nem megfelelően méretezett fémelemek miatt. Ezért hamar elkezdtek keresni az alternatív megoldási lehetőségeket a kétségtelenül költséghatékony és tömegtermelésben telepíthető fémjátszóterek mellett.

Budapesten az 1960-as években születtek az első tervezett, tematikus játszóterek. Ezekről kisfilm is készült 1971-ben, címe: *Játszóterek a kőrengetegben*. Külön érdekesség, hogy a későbbi Főkert vezérigazgató Kiácz György az egyik szakértője az alkotásnak. Több fő helyszínen játszódik az oktatófilm: a Klauzál téren, a Városligetben, a Jászai Mari téren és egyéb budapesti területeken. A filmben feltűnnek a ma már nem használt vizes játszóterek, az öntött beton térelemek, a működő csúszdák, és a rakéta mászókák.

1970-ben az akkori Jugoszláviában, Zágrábban a magyar kertészeti vállalat bemutatta az első magyar kalandjátszókert tervét. A nemzetközi kertészeti kiállításon különdíjat kapott a magyar újítás. Az első magyar kalandjátszókertet azután 1976-ban építették meg Orosházán. Igen nagy sikere volt, ma már felnőtt emberek is nosztalgiával emlegetik. Mivel ez a kert fából épült elemekből állt, csak 20 évig működött, mert nem tudták a berendezések faanyagát megfelelően tartósítani. Utólag megállapítható, hogy a fennállása alatt jelentősebb baleset nem történt, ellentétben a hagyományos vasból készült játszóterekkel. A kalandjátszóketről így írt a Kertbarát Magazin (15): „*A gyermek a cselekvő képessége szerint játszhat. Jólesően tapasztaltuk, hogy a kalandvárat birtokba vevő gyermekek határtalan, felszabadult örömet és úgy éreztük, hogy törekvéseink nem voltak hiábavő. A szülők és a lakótelep más lakói ezzel szemben panasztak, hogy a késő estig tartó játék zaja a nyugalmukat zavarja.*”

Az ezt követő években lendületet kapott a fából készült játszótéri berendezések tervezése, gyártása, így Budapesten, Miskolcon, Kecskeméten létesültek ilyen játszótéri berendezések.

1970-re ezerre nőtt a játszóterek száma, viszont, 80-as években mind kevesebb épült és a meglévőket is elhanyagolták.

Az 1990-es években viszont a nyugat-európai országokban egészen új játszótéri berendezések gyártása és forgalmazása kezdődött el. Elsőként német ABC Team berendezései

hatottak a magyar szakemberekre. Ezek a berendezések tartósított fából készültek, vasszerkezetük korrózióvédelemmel volt ellátva és olyan fejlett technológiával készültek, amely az eddigieknél lényegesen nagyobb biztonságot nyújtott a gyermekek számára. De a rendszerváltás után Európa és az USA játszótéri berendezéseinek gyártói sorra jelentek meg termékeikkel hazánkban, így ma már legfejlettebb játszótéri berendezések egész sorával rendelkezünk.

Az Európai Unióban 1999-ben jelent meg a játszóterekre vonatkozó szabvány. Magyarország 2003-as belépésével ez a szabvány kötelezővé vált itthon is, és ennek megfelelően 2008-ig fel kellett újítani az összes játszóteret. 2008-ban tovább szigorítottak a szabályozáson, kiemelten fontossá vált az ütés csillapítás, a lekerekített sarkok illetve, hogy ne lehessen beszorulni a játékokba. A fából készült játékok mellett teret hódítottak a tartós, új típusú fém játékok is.

A játszótéri eszközök, játszószerkek és azok telepítésével kapcsolatos követelményeket alapvetően két szabvány (az átfogó MSZ EN 1176, és az MSZ EN 1177) határozza meg. A szabványok fő célja, hogy alkalmazásukkal minimalizálható legyen a játék közben bekövetkező sérülések kockázata. Természetesen a szabvány követése sem tudja garantálni, hogy nem fog előfordulni horzsolás, zúzódás, esetleg komolyabb baleset. Fontos azonban leszögezni, hogy a helyes alkalmazása nagyban csökkenti ezek lehetőségét.

Fontos kiemelnünk még azt a szemléletváltást, hogy a játszóterek telepítésével szemben a szakemberek ma szeretnek inkább játszókertek telepítéséről beszélni. Ez egy olyan szemléletváltás, ami azt jelenti, hogy szakszerűen megtervezett és megfelelően védett közterületen kell a játékelemeket elhelyezni, ahol különböző berendezési tárgyak elkülönítését növényekkel, tehát zöldterülettel lehet megoldani. Napjainkban biztonságos, balesetmentes játszókertet, csak bekerített és őrzött formában célszerű létesíteni. A kerítés és a kapu funkcionálisan nem kapcsolódik a játszótérhez, célja a külvilág kizárása, a belső világ védelme.

Törő György tapasztalatai szerint még a következő szempontokat kell figyelembe venni a játszókertek telepítése során (I6):

- A hely kiválasztása
 - Higiéniai feltételek
 - Biztonságérzése (kerítés és parkőr)
 - Változatos játékelemek telepítése, így természetes anyagokból mindenekelőtt:
- Mérleghinta

- Krokodilos lengőhinta
- Hintalovak: (táltos, csikó, póniló,)
- Hagyományos hinta
- Udvari lovas kocsi
- Fakéregből készült krokodil.
- Rönkből készített teknősbéka.
- Elegáns halas pad
- Páros mászóka

Ezeket a játszókert építési elveket és tapasztalatokat jól testesíti meg a Millenáris Parkban megépült Zöld Péter játszótér, Budapest egyik legrégebbi tematikus játszótere. Ez a játszótér mai formáját 2009-ben kapta, több mint 20 képzőművész munkájának eredményeként. Játszótéri berendezések nagy része fából készült, és játékelemei a népmese fontosságára hívják fel a figyelmet. A játszótér elemei nagyon színesek és népi motívumokkal teli. Jó példaként szokták említeni továbbá a Naphegy téri játszóteret, amelyet 2014. szeptemberében adtak át Budapesten. Ezen a játszótéren Csukás István Pom Pom meséi elevenednek meg. Jól ismert szereplői, köztük Pom Pom, Picur, valamint a Radírpók és Gombóc Artúr is várják a gyerekeket.

3. A játszóterek típusai

A játszókertek kialakulása során különböző igényeknek, különböző korosztálynak és különböző helyszíneknek megfelelően elindult ezek elkülönülése, és így létrejöttek a következő csoportok, melyek Soós Béla tervező elveit követik (Soós 2006):

a. Óvodai és bölcsődei játszókertek

Intézményen belül funkciójában jól elválasztandó az 1-3 éves, és 3-6 éves közötti korcsoportok játszóhelye. A felügyelet és a zártság miatt jó lehetőséget nyújt a tervező elképzeléseink megvalósítására. Védettsége miatt óriási lehetősége van a mobil játszóeszközök felhasználására. A játszóhelyek közelében indokolt lehet vízvétel elhelyezése. Szinte minden óvodakertben van olyan forgalomtól elzárt terület, ahová fűszer és gyógynövényszigetet lehet tervezni.

b. Általános, vegyes használatú játszókertek

Ezek a létesítmények a közterületeken elhelyezett, legalább 2-3 életkori korcsoportot kiszolgáló játszókertek. A legelterjedtebbek attól függetlenül, hogy kisebb vagy nagyobb településen találhatók. Nagyobb városokban több ilyen található, kisebb városokban és községekben egy vagy kettő. Falvakban egy vagy egyáltalán nem található. Az utóbbi évtizedben a játszóberendezések legnagyobb mértékben ezen a területen fejlődtek, mert megfelelnek a közcélú felhasználásnak.

c. Sport-játszóterek

Általában iskolákban vagy különálló sportlétesítményekben találhatóak. Kisebb településeken célszerű a játszókertekkel társítani. Ezek a létesítmények komoly szakmai tudatossággal épülnek fel a megfelelő sportolás szolgálatára. Speciális sportjátszóterek az úgynevezett edzőtáborok, amelyek a versenyekre való felkészítést szolgálják. Gyakran ide sorolják a kondiparkokat is.

d. Építő jellegű játszókertek

Jellemzője, hogy zárt területű kert, melyben rendkívül sok kreativitást fejlesztő lehetőség kap helyet. A koncepció szerint természetes alapanyagokat felhasználva a gyermekek kiélhetik az építés és alkotás iránti vágyukat, ezzel fejlesztve a kreativitásukat.

Ezzek a tevékenységek pedagógiai irányítást igényelnek és a gyermekek sikerélményének szempontjából kiemelkedő jelentőségűek.

e. Parkerdők, Erdei Tornapályák

Az erdei tornapályák elsősorban parkerdőkben valósíthatóak meg. Optimális esetben a parkerdőben a sétány hossza 1000 méter körüli, és kocogni, sétálni és gyalogolni lehet rajta, illetve mellette úgynevezett tisztásokat, azaz pihenőhelyeket alakítanak ki. Az erdei tornapályák állomásaira többnyire természetes, fából készült egyszerű tornaeszközöket helyeznek ki. A személykocsik részére terveznek parkolóhelyet. Az erdei tornapályák indulóállomásánál célszerű vendéglátó egységet, ivókutat és WC-et létesíteni. A pálya talajának a természetes erdei talaj a legmegfelelőbb, rugalmasságát biztosítja a lehulló falevél, de célszerű a fakéreg borítást is alkalmazni. Minden állomáshelyen jól látható, fából készült táblán kell jelezni, hogy az adott állomáshelyen milyen tornagyakorlatokat lehet végezni. Az erdei tornapályák berendezési alábbiak lehetnek: fa típegő akadályok, egyensúlyozó fatörzs, különböző ugróbakok, egyensúlyozó, ferde fatörzsek, lovagó fatörzs, párhuzamos lejtős fatörzs, függő- támaszosgerenda, páros támaszoszlop, bordásfal, helyből távolugró hely, összetartó páros, ülő fatörzs. Az erdei tornapályák üzemeltetője erdészeti vagy önkormányzat, mely feladata rendszeresen felülvizsgálja a pálya minőségét és a hibáit kijavítja. Az erdei tornapályákat a téli időszakra a téli sportokrára is alkalmassá lehet tenni. Sík vidéken lehet mesterséges dombot építeni, olyan lecsúszási lehetőséggel, hogy lecsúszó gyerekek ne ütközzenek semmilyen akadályba.

f. Szellemileg, fizikailag, és érzelmileg sérültek játszókertje

A gyermekek közül szellemileg, fizikailag és érzelmileg sérültek számára a játék épp annyira fontos, mint az egészséges társainak. Elkülönített játszókerteket szegregációs szempontok miatt nem célszerű építeni. A mai szemlélet szerint a játszókerteket olyan módon kell kialakítani, hogy sérült gyerekek is teljes értékű módon tudják használni a játékelemeket. Vannak olyan mértékben szellemileg vagy fizikailag sérült gyerekek, akiket intézetben kell nevelni, gyógyítani. Számukra ott kell biztosítani a kinti játék lehetőségét. Ezek a játszókertek csoportosítása.

g. Felnőttek és nyugdíjasok játszókertje

Az utóbbi évtizedekben megnőtt az igény a felnőttek és a nyugdíjasok részére létesített játszókertekre. Számukra is fontos az aktív élet után folyamatos elfoglaltság, hogy hasznosnak

érezzék magukat. Itt található: pihenésre, alkalmas padok és játszókerti berendezések, mint például pingpongasztal és lengőteke.

h. Vizes játszókertek

A kertkultúra fejlődésével párhuzamosan nőtt a víznek, mint kerti elemnek a szerepe. A kezdeti időszakban a víznek főként díszítő tulajdonságát használták ki. A vízben rejlő játéklehetőségekkel az ókori görögök éltek elsőként. Például a víziorgona, ami zenével kombinálták működtetését. Ma is található ilyen víziorgona Magyarországon Budapesten a Margit szigeten. A vízi játékok a reneszánsz korban váltak kedvelté. A lépcsőkből, sétányokból épültek, falából előtörő vízzel tréfálták meg az ott sétálókat. Ezt követően csak a XX. század elején indult meg játszókertek területén fejlődés. A víz, mint játszókert része, fontos közeg a gyermekek számára. Mára leggyakrabban aquaparkok és látványfürdők formájában működnek.

i. Tető játszókertek

Még kis számban fordul elő a világon. A jövőt tekintve mindenképpen nagy lehetőség a tetőterek kihasználására kertek és játszókertek kialakítása. Egy sor funkciót képes kielégíteni az ilyen játszókert: zöldterület, napozóhely, sütő –főző hely és játszóhely, mely azonban nem szakít ki alapterületet az épületek közötti térből.

j. Közlekedési játszókertek (Kresz-játszóker)

A rendszerváltás előtt a szocialista kormányzat elvárása volt, hogy nagyobb városokban létesüljön Kresz-játszóter. Mondhatjuk, hogy mára ez kiment a divatból. Ennek oka, hogy nem teljes felszereltséggel készültek. Véleményünk szerint nem szabadna ezt a kategóriát teljesen eltörölni. Ahol lehetőség van a megfelelő felszereltségre, ott sikere lehet, nem beszélve arról, hogy rendkívül jó oktatási lehetőség.

4. Debreceni Sziget- Kék játszótér Tematikus park

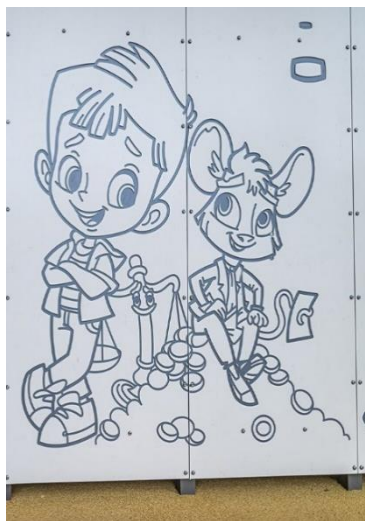
A város legnagyobb játszótérének átépítése 2021. szeptemberében kezdődött. A korábbinál mintegy kétszer nagyobb, 58 ezer négyzetméteres területen 78 darab új, vagy korábban itt lévő és felújított játék áll rendelkezésre, közte a korábban is meglévő akadálymentes játszóeszköz, valamint egy új akadálymentes hinta. A játszótér Szabó Magda Sziget-kék című meseregényének tematikája mentén került kialakításra az íróhoz való kötődése, a hagyományok ápolása és a civis értékek iránti tiszteletből. Szabó Magda ezen műve az állatok és az emberek kapcsolatáról, barátságáról és a természet értékeiről szól. Debrecen önkormányzatának kiemelt célja a környezet védelme, a Nagyerdő különlegességének megőrzése, amely a regény üzenetével összhangban áll. A 11 szereplő szobra megjelenik a parkban. Az egyedi játszóeszközök tervezése során gyakran a tájépítész mellett, grafikus, képzőművész, iparművész és mesteremberek működnek együtt. Az egyedi játszóeszközök tervezési folyamatában a következő szempontok és lépések jelölik a szabványos játszótér tervezési meneteit:

- ◆ Korosztály – funkció
- ◆ Rendelkezésre álló hely, tér – alaprajz
- ◆ Tervezési terület jellege – adottságok
- ◆ Esztétikai vetület – arculat, anyaghasználat
- ◆ Költségkeret – ár

Itt a Sziget-kéken a regény szereplőire gondoltam, hogy őket többféle formában jelenítették meg. Szobrokat állítottak róluk vagy a játszótér elemeibe rajzolták az alakjukat. Például:

1. Kép

2. Kép

2022. július 31-én Papp László polgármester megnyitotta a Játszóteret. Papp László ezeket mondta (I7):

„Ez a játszóter hosszú évtizedek óta Debrecen egyik legfontosabb, legkiemelkedőbb közösségi tere. A fejlesztés során igyekeztünk megőrizni természeti értékeit is, hiszen a Nagyerdő fontos kincse a városnak.”

Látogatásom kezdetén¹ bementem a Négy évszakos rendezvényházba, ami egy nagy állandó épület. Itt található egy nagy zárt fűtött terem, amit Tölgy Tamásnak hívnak. Itt találkoztam egy hölgygel, aki a Debreceni Állatkert munkatársa, de az ő feladata ennek a játszóternek a felügyelete is. Először bemutatta az épület belső részét. Itt található a büfé, mosdók és baba-mama szoba (ahol megfelelő körülmények vannak a csecsemő korú gyermekek pelenkázására és szoptatására). Egy rendezvényterem is található az épületben, amit Valentin teremnek hívnak. Ott szoktak rendezni születésnap partikat és különböző foglalkozásokat. A megnyitó rendezvény programja (lásd alább a képet

Ezután körbe vezettek a kinti játszókerti területen is. Itt bemutatta a Minivárost, amiben kis épületek jelzik a városban fontos intézményeket pl.: benzinkút, patika, börtön, templom és kórház. Utána körbejártuk a többi részt is. Ezek találhatóak még a játszóteren:

négy emeletes kilátótorony, lépcsővel és csúszdákkal a szintek közötti közlekedésért

mászóvár és kötélalagút

mászóvárak különböző életkorú gyermekeknek

hinta, babahinta

rugós játékok

mérleghinta

csúszdák

homokozó

forgó játékok

kresz-pálya lámpákkal

gokart és minimotor bérlés

cirkusztér

2 drótkötél pálya

pihenőpadok asztalokkal

biciklitároló

¹ 2022. 11. 30. 13.20-tól 14.20-ig tartózkodtam a Játszóteren.

Megfigyelésem szerint a talajt három féle módszerrel borították: fű; homok; darált gumi borítás található a területen. Megfigyeltem azt is, hogy a játszótér teljesen körbe van kerítve fém kerítéssel, ami felnőtt magasság méretű. Ingyenes parkoló van a játszótér kerítése mentén a Nagyerdei körúton. Aki tömegközlekedéssel szeretne idejutni arra is van lehetőség. Az 1-es villamos megállótól pár perc séta, illetve a játszótér mellett közvetlenül jár a 23Y-os autóbusz.

Amikor a hölgy végigvezetett a játszótéren, beültünk az épületbe egy interjú idejére.

Interjú:

1. K: Milyen élmény volt Önnek a a játszótér megnyitása?

V: A megnyitó élményekben gazdag volt. Debrecen polgármestere Papp László ünnepi beszéde után ,gyermek műsorok színesítették a napot.

2. K :Milyen hatása van a város lakosságára ez a játszótér?

V: Pozitív hatása van a városra nézve. A szülők és a gyerekek régóta várták. Pagony játszótér volt régen a neve. Nagyon kellett Debrecenben.

3. K: Hány éveskortól és korig ajánlott a játszótér használata?

V: Pár hónaposkortól látogatják. Játékelemek és a berendezések körülbelül 3 éves kortól ajánlottak. Vannak olyan játékelemek, amiket 12 éveskor fölött használhatják.

4. K:Miért Szabó Magda Sziget-kék című mese alapján készült a játszótér?

V: Debrecen legnagyobb írónője. Mese világba repíti el az embert. Kiemelkedő és soha nem szabad elfelejtkezni róla. (Szobor és Könyvesbolt) Gyerekek és Szülők egy mese világba csöppenek.

5. K Kik készítették a terveket és a kivitelezését ?

V : A Társ-95 Kft. tervezte és a kiépítését alvállalkozók vállalták fel.

Beszélgetésünk nagyon kellemes hangulatban zajlott, és a kérdéseken nyomán új információkat hozott számomra. Mindenekelőtt: ez egy ingyenes játszótér. Szombaton és vasárnap is nyitva van. Nem csak debreceni lakosok használják a játszóteret, hanem az

országban bárki, a dolgozók tudomása szerint Budapestről egy hosszú hétvégére is lejönnek ide. Kiránduló családok Nyíregyházáról és Miskolcra is jöttek, és kisebb falvakból is érkeztek családok a kikapcsolódás céljából. Óvodáskorú csoportok és általános iskolás csoportok is igénybe szokták venni a játszóteret, testnevelés óra helyett vagy nagyobb szünetekben.

Volt szerencsém még beszélgetésret kérni a játszótér területén tartózkodókat is. Az egyik egy család volt, ahol anya, apa két óvodáskorú kislányukkal játszottak.

1. K: Miért szerették Önnök ezt a Játszóteret?

v. : Nincsen sok hely a lakásban és ott nem férünk el. A társasházunk területén nem található játszótér, ezért választottuk ezt a lehetőséget.

2. K: Mik a gyerekek kedvenc játszó elemei és berendezései?

V: Két kislány csúszdát, gumis mérleghintát szeretik használni.

3. K : Hogy vannak megelégedve a Játszótér kialakításával és minőségével?

V: Nagyon tetszik nekünk a tér megfelelő nagysága, játék elemek közötti távolságok és az eszközök modernek, változatosak, biztonságosak és a gyermekeknek örömteli játék élményt biztosítanak.

Ezen a napon a Hunyadi Általános iskola első osztályú tanárnőjével és diákjaival is tudtam beszélgetni. A pedagógushoz intéztem néhány kérdést, ő szívesen válaszolt és a végén a diákokat is belevonta az interjúmba.

1. K: Miért választotta ezt a játszótér az iskolások programjaként?

V: Gyalogosan is közel van az iskolához, így rövid idő alatt ideértünk, egy nagy szünet erejéig. A gyerekek nagymozgás igényeinek a kielégítésére nagyon megfelelőnek tartom. Változatos játékelemek találhatóak, így minden gyerek megtalálja azt a játékelemet, amit a legjobban kedvel és tudja használni.

2. K: Mennyire tartja biztonságosnak ilyen osztály létszám mellett a felhőtlen játéktevékenységet ?

V: Az egész játszótér kerítéssel van bekerítve. A gyermekekkel a játék előtt megbeszéljük, hogy mindig egy-egy területet használunk és bizonyos időközönként változtatjuk azokat, így én is megfelelően át tudom látni a diákjaim tevékenységét.

3. K: Mi tetszik Önnek a játszótér kialakításában?

V: Nagyon tetszik nekem, hogy a híres írónőnk meséje ihlette a tér kialakítását és berendezéseit. Változatos, színes, modern, biztonságos és többféle korosztálynak megfelelő játék elemek találhatóak, és a talaj minősége is biztonsági előírásnak megfelelő. Mosdó és ivóvíz ellátása is van, és eső esetén fedett terület áll rendelkezésre.

A tanítónő interjúja után hat gyerek szívesen válaszolt arra a kérdésemre, hogy melyik a kedvenc játszótér elemei és berendezései itt a Sziget-Kéken, és miért az a kedvence.

Az első fiú azt mondta, hogy a trambulínon nagyon szeretett ugrálni, a második fiú azt mondta mindent kedvel a játszótéren, a harmadik a hintát és a billegőt említette, mert szeret hintázní. A negyedik a drótkötél pályát mondta, mert kedveli a száguldást, az ötödik a zöld nagy csúszdát választotta, mert nagyon hosszú a csúszda pályája, a hatodik a fém csúszdát említette meg, mert rövid és sokszor lehet rajta csúszdázni.

Néhány fényképet megosztok a Sziget-Kék játszótéréről:

(2022. november 30-án készültek a képek)

3. kép

Játszótér megnyitó plakátja

4. kép
Játszótér térképe

5. kép Sziget-kék főbejárata

6. kép Tölgy Tamás terem

7. kép Miniváros

8. kép

Nagy csúszda

4. Máltai Játszótér

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalakulása óta foglalkozik a gyermekek és az ifjúság problémáival. Figyelemreméltó eredményeket értek el a nehéz helyzetekben lévő gyermekek és családjaik gondjainak megoldásában. A játszótér, mint intézmény közvetítheti a család és a gyermek problémáit szakellátást végző intézmények felé. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1998-ban modellkísérletet indított-„Játszva megelőzni” címmel, amely arra vállalkozik, hogy korszerű, gyermekbarát játszótereket, hozzon létre. Nem csak Debrecenben, hanem az országban több helyen is van Máltai játszótér: PL: Budapesten III. kerületben, Miskolcon és Szegeden. A létrehozott játszótereken nem hagyományos értelemben vett játszótereket kell érteni. A „máltai játszótér” mindamelllett, hogy biztonságos, modern, esztétikus és környezetbarát, egy olyan komplex gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmény, amely be van kerítve, éjszaka őrzött, nappal pedig különféle szolgáltatási funkciókat lát el szociális munkások és játékpedagógusok irányításával. A játszótereken a játékcsoportok korosztályonként elkülönítetten találhatók, a tipegő korosztálytól a kiskamaszokig. Rendelkeznek a játszóterek a közösségi együttlétre, a személyes beszélgetésekre szolgáló játszóházzal, valamint higiénias helyiségekkel is felszereltek. A program alapvető célja a szocializáció, az egészséges testi és lelki fejlődés elősegítése.(4.)

A debreceni Máltai Játszótér kialakulásáról készült egy film, ami a Máltai Játszótér YouTube csatornáján található meg, mely a Covid előtti állapotot mutatja be. (5.)

Covid idejében a Máltai Játszótér és játszóház 2020. március 16.-tól 2020.jún. 2-ig zárva tartott. Játszótér átkerült az online térbe. Erről videók is megtalálhatók.

Ebben az időszakban felújításra került a debreceni Máltai Játszótér, melyről szintén készült egy kis film. (6.)

A debreceni Máltai Játszótér adottságai:

- ◆ Fedett terasz, sörpadok
- ◆ Faház, játszószoza, higiénés helységek
- ◆ Olvasósarok
- ◆ Iroda, elsősegélynyújtás
- ◆ 22 db kültéri játék korosztálynak megfelelően elhelyezve

- ◆ Kedves emberek
- ◆ Parkolási lehetőségek
- ◆ Megközelítése: 12, 23-as busz, 2-es villamos

Király Annával, a debreceni Máltai Játszótér vezetőjével interjút készítettem.

Interjú:²

1. K: Miért épült a debreceni Máltai Játszótér?

V: A debreceni Máltai Játszóház, mint többfunkciós közösségi tér, 2004. május 29-én nyitotta meg kapuit. A „Játszva megelőzni” országos program céljait kelti életre. Legfőbb feladata közösség életre keltése, játszóteri dolgozók és önkéntesek segítségével. A Máltai Játszótér milyen lehetőséget rejt magában, mint például csapatot alkot, sok-sok játék és nevetés, közösség és közösségi szolgálat, önkéntesség, önmagad és mások fejlesztése, kapcsolatok, tudás, lelkiség, és érdekes programok. 2017ig volt diákmunka is. Játszóteri project terveit a saját magunk vesszük kezünkbe és mi találjuk ki az ötleteket. A játszóteren játékon keresztül a sokkal fogékonyabbak a gyermekek, ezáltal lényegesen tartósabb eredmények érthetőek el velük. A szabadidő hatékony eltöltésében és a lakótelepi családok megismerésében fontos szerepet tölt be ez a hely. A gyermekek ide önként, örömmel jönnek be. A játszóteren tartózkodó felnőtteknek is szabályokat kell betartaniuk (pl. tilos a dohányzás), így az ő példájukon keresztül a gyermekek is könnyebben fogadják el a megkorításokat. Így a szülő pozitív mintát nyújthat a gyermekének.

2. K: Hány fő dolgozó dolgozik a debreceni Máltai Játszóteren, és az itt dolgozók milyen munkaidő beosztásban vannak?

V: Jelenleg 3 fő dolgozik, és heti 40 órában, havi beosztás szerint.

3.K: Megkérdeztem, hogy mi a véleménye az aktuális játszóteri helyzetről?

V: Családias játszóter. Újra van közösség. Nem a Máltai Játszóter külső arculata a fő meghatározó eleme, hanem az itt dolgozók máltai szellemisége, ami meghatározó.

4. K: Játszóter nyitva tartása téli és nyár időszakban?

² 2023. január 11. 11:00-tól 13:00-ig történt meg az interjú a debreceni Máltai Játszóteren.

V:

Január - Február 09:00-17:00, Március - Május 09:00-18:00, Június - Augusztus 09:00-19:00,
Szeptember – December 09: 00- 17:00 Téli időszakban hétfőig: 09:30-18:30

5. K: Milyen eseményeket, programokat szoktak itt megrendezni?

V: Játszóterünk és játszóházunk iskolai tanítási napokon és a szünetek időszakában is kínál programokat. Sport, kézműves, közösségi játékok várják a fiatalokat a lakótelepről és környékről. Ezekre mondok néhány példát:

- Anyatej klub: Minden 3. szombatja 14:00-tól - 16:00ig élő családokat.

A szülők tanácsadása szakemberek segítségével. Közösségerősítése és beszélgetések. Ismerkedés új emberekkel és információcsere egymástól.

- Pöttöm-kuckó: Tanítási időben, minden kedden – szerdán - csütörtökön 10:00-tól.

Célja, hogy segítsük a lakótelepi szülőket és gyermekeiket a szocializálódásban. Anya-gyermek kapcsolat mélyítésében, a szabadidő hasznos eltöltésében, és hallás és ritmusérzék fejlesztésében, és környezeti nevelésben.

- Tölgyfa-mesék: Tanítási időben, minden pénteken 10:00-tól kezdődik.

2012-ben indítottuk el bábos foglalkozást, először egy kisebb, majd nagyobb paraván mögül. Eleinte ismert népmeséket, állatmeséket adtunk elő. Később magunk kezdtünk meséket kitalálni. (Pl. Kavics a mókus, és a Füles bagoly meséit)

- Szünidei foglalkozások: Főleg kreatív foglalkozásokat, óriás társast és arcfestést szoktunk megrendezni.
- Természetvédelem: Ebben a témában csak időszakos programok valósulnak meg a játszóterünkön. A játszóter látogatókkal együtt odútelepeket létesítünk és cinkegolyókat helyezünk ki.
- Ünnepeink: Advent, Szent Miklós, Karácsony, Farsang, a Játszóter születésnapja(2024ben lesz 20 éves), Húsvét, és Gyermeknap

Pl. -Szent Miklós napján egy férfi beöltözik Mikulás ruhába, szeretettel várja és ajándékkal kedveskedik a gyerekeknek.

-Farsangkor jelmezbe öltöznek a gyerekek és a felnőttek és mulatságot szerveznek.

6. K: Hány fő vesz részt a programokon és rendezvényeken?

V: A pontos létszámot nehéz megmondani. A kisebbeknek szóló beltéri programok általában telt házasok (24 fő ebből 12 fő felnőtt és 12 fő kisgyerek). A nagyobbaknak szóló rendezvények esetében ugyanez a létszám 30-35 fő. A kültéri programok esetében 200-500 főről is beszélhetünk.

7. K: Mi alapján döntenek el, hogy milyen foglalkozásokat szerveznek?

V: Közös a munkatársakkal együtt döntenek el és megbeszéljék a szükséges teendőket.

8. K: Ön szerint miért járnak erre-e a Játszótérre a szülők a gyerekeikkel?

V: Szerintem szeretik ezt a helyet. A játszótéri játékok biztonságosak, modernnek és többféle korosztály számára is megfelelőek. A játszótér udvara körül van kerítve, így a szülők biztonságban érezhetik gyermekeiket. Van mosdó, pelenkázó hely és játszóház is, ahol rossz idő esetén lehetőség van bent játszani és közös társasjátékokra is. A programok is idevonzzák a látogatókat és kedves dolgozók családi légkörben fogadják őket.

2023. januári programok:

- Pöttöm-kuckó (Zenebölcsi)
- Szünidei matiné
- Munkatársi összetartás

2023 január - 9⁰⁰-17⁰⁰

HÉTFŐ	KEDŐ	SZERDA	CSÜT.	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
						1. Zárva
2.	3.	4. 10 ⁰⁰ Szünidei matiné	5.	6.	7.	8. Zárva
9.	10.	11.	12. 10 ⁰⁰ Pöttöm-kuckó	13.	14.	15. Zárva
16.	17.	18.	19. 10 ⁰⁰ Pöttöm-kuckó	20.	21.	22. Zárva
23.	24.	25.	26. 10 ⁰⁰ Pöttöm-kuckó	27.	28.	29. Zárva
30.	31.					

Munkatársi összetartás

Munkatársi összetartásra hívunk minden Munkatársat és Önkéntest
2023. január 20-án, 15⁰⁰-ra
a Máltai Játsszótérre

A program célja, hogy közösen körülmények között megismerjük egymást,
ki mivel foglalkozik, ki mit csinál a Máltában
ésve felhívjuk az erőfeszítéseiket.

Színidei maliné a Máltai Játsszótérre

Kisiknek:

10⁰⁰-tól

- mesefilm vetítés - Hortobágyi darumese címmel
- a mesehez fűződő kreatív foglalkozás (origami, színező)

Nagyoknak:

13⁰⁰ - 15³⁰

- Klubdelután: Activity, csocsó, snooker

Minden érdeklődő és szabadidejét hasznosan eltölteni szeretnő kislát és nagyot szeretettel hívunk és várunk!

A Máltai játsszótérre készült képek:

1.

2.

3.

A képeket Király Anna debreceni Máltai Játsszótér vezetője küldte el nekem. (2023. január 09-én)

Saját tapasztalatom és véleményem a debreceni Máltai Játsszótéréről:

Két éve önkénteskedek a Máltai Fiatalok Önkéntesek csoportjában. Számos programban és eseményben segítetttem, például a 2022. augusztusában megrendezett *''Jelen a Jövőben''* című pályázathoz kapcsolódó képzéseken, és önkéntes munkával segítetttem a programok megvalósítását. Ez egy 10 alkalmas egész délutános program sorozat volt, melynek eseményeire a Máltai játsszótér vezetője meghívott egy szakembert, aki különböző feladatokat hozott el nekünk, amit közösen illetve esetenként párban kellett megoldani. A program elején átbeszéltük, hogy ki hogyan érzi magát. A program végén pedig megbeszéltük, hogy milyen pluszt adott ez a lehetőség. Úgy érzem magabiztosabbá váltam és nyitottabb lettem az emberek felé. Ebben a programban jól éreztem magam, családias légkör vett körül minket és új emberekkel találkozhattam és ismerkedhettem meg.

Nyáron többször is dolgoztam kreatív foglalkozásokon a játsszótéren. A játsszótérre látogató családok kézműves tevékenységben vehettek részt a játsszótéren, ahol különböző virágokat és díszeket készítettünk papírból a gyerekekkel közösen, illetve arcfestést és csillámtetoválást is választhattak a kicsik és a nagyok. Az alkalmak általában délelőtt voltak megrendezve, a közös tevékenységek során a gyermekek hamar feloldódtak, szívesen beszélgettek, engedték, hogy segítsek. Jó érzéssel töltött el, hogy elfogadták közeledésemet és aktívan tudtunk együtt alkotni és játszani. A családok között is jól tapasztalhatóan alakultak ki kapcsolatok, ismeretségek, melyek aztán a játsszótéri találkozásokon túl is megmaradtak, otthonosabbá téve ezzel a családok lakótelepi életét. Mindig pozitív élményekkel teltek ezek a napok és kellemes volt a hangulat.

Összegzés

Miféle következtetést lehet levonni a fenti vázlatos játszóterekre vonatkozó elemzésből? Azt mindenképpen, hogy a játszótér változik. A gyermekekkel, a gyermekek játékával kapcsolatos ismeretek szaporodása, a társadalmi szokások alakulása mind olyan tényező, mely megváltoztatja a gyermekek szabadidős tevékenységének tereit is.

Ugyanakkor tapasztalataink felhívják a figyelmet arra is, hogy a játszóterek átalakulása összetett folyamat. Nem csupán a játékeszközök válnak komplexebbé, ugyanakkor biztonságosabbá, hanem a parkok funkciói is bővülnek. Tematikus parkok igyekeznek a gyerekek szabadidős tevékenységének keretet adni, melyben a játékelemek egymást kiegészítve, egymásra épülve történetet mesélnek el a gyerekeknek, megmozgatva nem csupán testi képességeiket, de fantáziájukat is. Ugyanakkor alkalmassá válnak ezek a terek rendezvények és szabadidős tevékenységek megszervezésére, nem csak a gyermekek, de gyakran a családok számára is. Megteremtik ezzel a lehetőséget annak, hogy az egymás közelében élő, együtt kikapcsolódó lakóközösségek egymásra találjanak, a közösségépítés fókuszpontjaivá válhatnak az új típusú, többfunkciós játszóterek.

Sajnos a játszóterekkel foglalkozó tudományosan megalapozott elemzések száma ma még csekély, pedig fontos lenne figyelemmel követnünk az átalakulásuk folyamatát és eredményeit. Véleményünk szerint ez a folyamat ugyanis nem csupán érdekes, de kifejezetten hasznos is az ezredforduló társadalma szempontjából. Nagyon reméljük, hogy a folyamat nem akad el anyagi nehézségek miatt, és a hazai játszóterek nagy számban válnak a fent bemutatottakhoz hasonló többfunkciós parkokká.

Felhasznált irodalom:

- I1: <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=89100015.TV&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei?keyword%3D%2520kisded%25C3%25B3v%25C3%25B3> (2022.12.15. 12:00)
- I2: <https://haasz.eu/kis-jatszoter-tortenet/> (2022.12.10. 11:00)
- I3: [file:///C:/Users/Fekete%20Anna/Downloads/CsaladEsIskolaGyermekekunk_1964_pages296-297%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Fekete%20Anna/Downloads/CsaladEsIskolaGyermekekunk_1964_pages296-297%20(1).pdf) (2022.11.03. 14:20)
- I4: https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarHirekKincsesKalendariuma_1963/?query=j%C3%A1tsz%C3%B3t%C3%A9r&pg=195&layout=s (2022.11.02. 11:30)
- I7: <https://www.debrece.hu/debrece/hireink/megnyitott-a-sziget-kek-jatszoter> (2022. 12.01. 10:00)
1. <https://faberland.hu/a-jatszoter-kialakulasa/> (2022.11.10. 16:00)
2. <https://www.fokert.hu/archiv-filmek-jatszokertek-a-korengetegben-1971/> (2022.12.12. 11:45)
3. <https://gyerekkal.com/places/zold-peter-jatszoter-millenaries> (2022.12.17. 12:30)
<https://www.kerttervezes-tajepitesz.hu/jatszoter-tervezes-gyermekbarat-kertek-es-szabvanyos-jatszoterek-tervezese/> (2023. 01.15. 10:00)
5. https://www.youtube.com/watch?v=a7linKO_tCg (2023.01.14. 11:30)
6. <https://www.youtube.com/watch?v=QQiuj9rwPas> (2023. 01. 14. 11:33)

Együttműködés és alternatív megoldások: szakmaiság és fenntarthatóság a Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Játszva megelőzni” programjában. (Debrecen,2014.)

Soós Béla (2006): Játszóterek tervezése, kivitelezése, üzemeltetése. Építésügyi Tájékoztatási Központ Kft.

Törő György (2001): Faragjunk Együtt, -Bölcsőtől a Kopjafáig-Játékországban
2023.01.